

**ORZECZNICTWO
SĄDU APELACYJNEGO
W KATOWICACH
I SĄDÓW OKRĘGOWYCH**

***BIULETYN
NR 1/2001***

Redaguje zespół w składzie :

SSA Monika DEMBIŃSKA

SSA Alicja KOLONKO

SSA Mirosław ZIAJA

SPIS TREŚCI

- I. ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
Str.....1-18
- II. ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO
Str.19 - 33

I.

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO

PRAWO KARNE MATERIANE

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 1 grudnia 2000r.

II AKa 295/00

Art. 9 § 1 kk , Art. 25 § 3 kk, Art. 148 § 4 kk

1. Zawarte w uzasadnieniu sporządzonego wyroku stwierdzenie, iż „oskarżony działał z zamiarem co najmniej ewentualnym” jest błędne i nieprecyzyjne. Obowiązkiem sądu jest bowiem ściśle ustalenie rodzaju zamiaru, a użyte określenie „z zamiarem co najmniej ewentualnym” wymogowi temu nie czyni zadość, bowiem nie daje odpowiedzi czy przypisano sprawcy zamiar bezpośredni, czy też ewentualny.
2. W tych konkretnych warunkach w jakich znalazł się oskarżony, dodatkowo także przy uwzględnieniu i tego, iż nie uzyskał on pomocy ze strony organów zobowiązanych do zapewnienia porządku prawnego, poczucie strachu i zagrożenia było uzasadnione i usprawiedliwione. Niewątpliwie poczucie strachu spotęgowane było również posiadanymi przez oskarżonego informacjami o dokonywanych wcześniej najściach i napadach na inne lokale, kiedy to zachowania napastników w konsekwencji doprowadziły właścicieli lokali do konieczności zaprzestania działalności. Coraz bardziej butne i zuchwałe zachowania ze strony pokrzywdzonego i związanej z nim grupy osób wywołały zatem po stronie oskarżonego usprawiedliwiony lęk, strach, a także wzburzenie.
3. Skoro takie właśnie przekroczenie granic obrony koniecznej, rodzące czyn karalny jest zachowaniem wyczerpującym dyspozycje przepisu art. 148 § 4 kk, a więc zabójstwem popełnionym pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami, to tym samym ten sam stan przeżyć psychicznych sprawcy, czyli usprawiedliwione wzburzenie, musi rodzić na gruncie przepisu art. 25 § 3 kk decyzje o odstąpieniu od wymierzenia kary. Konsekwencją przyjęcia, iż sprawca przekroczył granice obrony koniecznej jest przecież przypisanie mu czynu karalnego, a skoro czyn ten miał postać właśnie zabójstwa w uprzywilejowanej formie z uwagi na silne wzburzenie, to tym samym właśnie to wzburzenie musi prowadzić w konsekwencji do zastosowania przepisu art. 25 § 3 kk.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Bożena Brewczyńska (spr.)
SSA Stanisław Raszka*

2.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 grudnia 2000r.**

II AKa 353/00

Art. 11 § 2 kk

Wprawdzie Kodeks Karny z 1997r. nie zawiera odpowiednika art. 212 § 2 dkk (zniszczenie cudzego mienia przez podpalenie), to jednak w dalszym ciągu przepis art. 163 § 1 pkt 1 kk ma charakter przepisu szczególnego wobec art. 288 kk, tak więc nie może zachodzić zbieg tych przepisów.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka(spr.)
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Paweł Węgrzynek*

3.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 lutego 2001r.**

II AKa 10/01

Art. 16 kk, 310 § 1 kk

Przyznane przez oskarżonego okoliczności nabycia przez niego czeków od nieustalonego mężczyzny dowodzą, że zdawał on sobie sprawę z tego, iż nie były one jego własnością (choćby dlatego, że jako ich wystawca figurowała kobieta). Wiedział on zatem, iż podając swoje imię i nazwisko po to, aby oferujący mu чеки mężczyzna wpisał je -wbrew woli właścicielki czeków - na ich awersach, współdziałał w ich fałszowaniu.

Jest bowiem oczywiste, że współsprawcą (w rozumieniu art. 18 § 1 kk) przestępstwa sfalszowania czeku jest nie tylko ten, kto podrabia go wpisując własnoręcznie na jego awersie fałszywe dane, ale także ten kto – obejmując swoim zamiarem sfalszowanie czeku – dane te, w tym celu, w/w osobie dostarcza (przekazuje).

*Przewodniczący: Prezes SA Mariusz Żak(spr.)
Sędziowie : SSA Jan Dybek
SSA Bożena Brewczyńska*

2

4.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 grudnia 2000r.**

II AKa 338/00

Art. 46 § 1 kk

Obowiązek z art. 46 § 1 kk jest środkiem karnym (art. 39 pkt 5 kk) , przeto zgodnie z art. 196 § 1 kkw, po prawomocności, wyrok w tym zakresie stanowi tytuł egzekucyjny, a więc zbędne jest wyznaczanie terminu do wywiązania się z wykonania tego obowiązku.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Paweł Węgrzynek(spr.)*

5.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 5 grudnia 2000r.**

II AKa 325/00

Art. 197 kk , 205 kk

Przestępstwo określone w art. 197 § 3 kk jest przestępstwem ściganym na wniosek pokrzywdzonego (art. 205 kk), przy czym przepisy Kodeksu Karnego nie określają terminu, w jakim złożenie wniosku powinno nastąpić. Uzależnione bowiem to jest od woli pokrzywdzonego. W każdym bądź razie wniosek taki musi być złożony przed upływem przedawnienia.

*Przewodnicząca: SSA Bożena Brewczyńska
Sędziowie : SSA Grażyna Chart (spr.)
SSA Mirosław Ziąja*

3

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 30 listopada 2000r.

II AKa 308/00

Art. 197 § 1 kk

Dla przyjęcia dokonania przestępstwa zgwałcenia nieodzowne jest rozpoczęcie (podjęcie) przez sprawcę czynności obcowania płciowego, co przecież nastąpiło z chwilą, gdy oskarżony położył się na nagiej pokrzywdzonej, a że nie mógł w pełni swojego zamiaru zrealizować z powodu braku wzrodu, nie ma dla przyjęcia kwalifikacji z art. 197 kk żadnego znaczenia.

Przewodniczący: SSA Jan Dybek
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Jolanta Śpiechowicz (spr.)

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 lutego 2001r.

II AKa 28/01

Art. 271 § 1 kk

Skoro przepisy Kodeksu Karnego zapewniają szeroką ochronę dokumentu jako szczególnie doniosłego środka zapewniającego pewność obrotu we wszystkich dziedzinach, zarówno w obrębie kraju jak i w sferze stosunków międzynarodowych, co znajduje swój wyraz w bardzo szerokiej definicji pojęcia dokumentu zawartej w art. 115 § 14 kk, zgodnie z którą pojęcie to obejmuje wszystkie możliwe jego rodzaje i postaci niezależnie od tego czy dokument wystawiony jest przez upoważniony podmiot krajowy lub zagraniczny i jeśli „upoważnienie do wystawienia dokumentu”, o którym mowa w art. 271 § 1 kk może wynikać zarówno z prawa polskiego jak i prawa obcego, a zatem może wynikać również z kompetencji funkcjonariusza obcego państwa, to nie może być żadnych wątpliwości co do tego, iż także znaczenie prawne okoliczności, którą taki funkcjonariusz fałszywie poświadczył, może być oceniane z punktu widzenia systemu prawnego państwa, które temuż funkcjonariuszowi udzieliło kompetencji, w zakresie których zawarto upoważnienie do wystawienia tego dokumentu.

Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie : SSA Wiesława Gawrońska
SSA Jolanta Śpiechowicz(spr.)

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 lutego 2001 r.

II AKa 18/01

Art. 280 § 1 kk, 281 kk

1. Wprawdzie określenie typu kradzieży szczególnie zuchwałej oraz wprowadzenie do ustawy typu uprzywilejowanego rozboju w postaci przypadku mniejszej wagi (art. 283 kk) stwarza podstawy do szerokiej, zgodnej z zasadami wykładni językowej interpretacji znamienia „użycia przemocy wobec osoby”, pozwalającej przyjąć, iż już naruszenie nietykalności cielesnej może być uznane za użycie przemocy wobec osoby, ale musi to być naruszenie nietykalności cielesnej nie tylko odpowiednio ukierunkowane i stanowiące sposób objęcia przez sprawcę władztwa nad rzeczą, ale także mające pewien, większy od minimalnego, stopień intensywności i dolegliwości wobec pokrzywdzonego. O ile więc zachowanie polegające na stosowaniu przemocy w postaci szarpania, uderzania, kopania, które w poprzednim stanie prawnym zostało ocenione jako nie wyczerpujące pojęcia „gwałtu na osobie”, obecnie należy traktować jako „użycie przemocy” w rozumieniu art. 280 § 1 kk, to zachowanie sprawcy polegające na odgięciu zaciśniętych palców pokrzywdzonej i zabranii pierścionka za takie uznane być nie może.
2. Przestępstwo z art. 281 kk jest przestępstwem powszechnym z tym jednak ograniczeniem, że może je popełnić jedynie osoba, która uprzednio dokonała kradzieży i znajduje się w posiadaniu zabranej rzeczy. Oczywiście użycie przemocy, groźby jej natychmiastowego użycia, albo doprowadzenia człowieka do stanu bezbronności lub nieprzytomności może być dokonane także przez osobę z nim współdziałającą (współsprawcę), ale dla przyjęcia w takim przypadku kradzieży rozbójniczej konieczne jest wykazanie, że między osobą stosującą opisane w art. 281 kk sposoby oddziaływania, a sprawcą zaboru rzeczy istniało porozumienie oraz, że wspólnie wykonywały one przestępstwo.

Przewodnicząca: SSA Jolanta Śpiechowicz (spr.)
Sędziowie : SSA Wiesława Gawrońska
SSO del.Elzbieta Mieszczarska

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 stycznia 2001r.**

II AKa 8/01

Art. 310 kk, 286 kk, 60 § 1 kk

1. Wypadek mniejszej wagi z art. 310 § 3 kk nie jest uprzywilejowanym typem przestępstwa z art. 310 § 1 lub § 2 kk, a jedynie podstawą nadzwyczajnego złagodzenia kary. Przyjęcie zaś tej konstrukcji do czynu z art. 310 § 1 i 2 kk wcale, niejako automatycznie, nie prowadzi do wniosku, że co do oszustwa z art. 286 § 1 kk, pozostającego w zbiegu przepisów z art. 310 § 1 kk należy przyjąć wypadek mniejszej wagi z art. 286 § 3 kk. Właśnie przez sposób dokonania tego oszustwa (falszerstwo czeków) uznać należy, że przyjęcie kwalifikacji typu zasadniczego z art. 286 § 1 kk uznać należy za prawidłowe.
2. Skoro tak, to podstawą wymiaru kary jest przepis art. 310 § 1 bądź 2 kk, przy przyjęciu wypadku mniejszej wagi i zastosowaniu w oparciu o art. 310 § 3 kk nadzwyczajnego złagodzenia kary, oczywiście w oparciu również o przepis art. 60 § 6 pkt 1 kk. Przepis art. 60 § 1 kk in principio stwierdza jedynie, że sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary w wypadku przewidzianym w ustawie. Skoro więc sąd I instancji podał w podstawie skazania „wypadek przewidziany w ustawie”, a to art. 310 § 3 kk, przeto zbędne już było powoływanie również art. 60 § 1 kk.

*Przewodnicząca: SSA Wiesława Gawrońska
Sędziowie : SSA Marek Michniewski
SSA Paweł Węgrzynek(spr.)*

PRAWO KARNE PROCESOWE

1.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 lutego 2001r.**

II AKz 122/01

Art. 35 § 2 kpk

Skoro art. 35 § 2 kpk jedynie zezwala, lecz nie nakazuje przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, miejscowo właściwemu w sytuacji, gdy zajdzie konieczność odroczenia rozprawy, to niewątpliwie decyzja w tym względzie winna być podejmowana przez sąd dotychczas orzekający z uwzględnieniem stopnia zaawansowania sprawy, szybkości i sprawności postępowania i nie powinna prowadzić do jego zdecydowanego przedłużenia.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Jolanta Spiechowicz
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

2.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 17 stycznia 2001r.**

II AKo 298/00

Art. 41 kpk

Przepisy rozdziału 2 kpk – co wielokrotnie podnoszono już w judykaturze – nie mają odniesienia globalnego, co do możliwości właściwego rozpoznania sprawy w danym sądzie, a zarzuty rodzące wątpliwości odnośnie zachowania reguł bezstronności winny być wykazane każdorazowo w stosunku do konkretnego sędziego.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Bożena Brewczyńska
SSA Mirosław Ziaja (spr.)*

3.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 grudnia 2000r.**

II AKz 506/00

Art. 249 § 1 kpk

Tymczasowe aresztowanie winno zabezpieczać cały tok postępowania karnego, a nie tylko możliwość przeprowadzenia i utrwalenia dowodów w fazie kontrolowanej przez prokuratora.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziaja (spr.)
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Paweł Węgrzynek*

4.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 lutego 2001r.**

II AKz 129/01

Art. 258 § 1 pkt 1 kpk

Przedłożone na rozprawie druki L 4 mogą jedynie – na potrzeby ZUS - świadczyć o niezdolności oskarżonego do pracy i w żadnym wypadku nie usprawiedliwiają zaniechania obowiązku uczestnictwa w wyznaczonych czynnościach sądowych, do czego w sytuacjach przewidzianych prawem upoważnieni są lekarz sądowy lub ordynator oddziału.

*Przewodniczący: SSA Paweł Węgrzynek
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Mirosław Ziaja (spr.)*

5.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 lutego 2001r.**

II AKz 133/01

Art. 258 § 2 kpk

Sam fakt orzeczenia surowej kary (art. 258 § 2 kpk) nosi w sobie elementy realnej obawy zakłócenia przez oskarżonego prawidłowego toku postępowania i z woli ustawodawcy wprowadza przypuszczenie, iż konieczne jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania właśnie poprzez stosowanie tymczasowego aresztowania, której to potrzeby nie eliminuje argument posiadania przez oskarżonego stałego miejsca zamieszkania, czy brak w zachowaniu oskarżonego elementów wskazujących na utrudnianie procesu.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziaja
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

6.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 lutego 2001r.**

II AKz 121/01

Art. 258 § 1 i 2 kpk, 263 § 2 kpk

Okoliczność z art. 258 § 2 kpk ma wymiar jedynie hipotetyczny i nie może odnosić się tylko do ustawowego zagrożenia za dany typ przestępstwa. Nie sposób zapomnieć, że funkcją tymczasowego aresztowania jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania, a nie antycypacja kary, co przemawia za tym, że w sytuacji braku uzasadnionych przesłanek wynikających z treści art. 258 § 1 pkt 1 kpk i wykonania przez prokuratora wszystkich istotnych czynności dowodowych, a więc gdy trudno podejrzewać, że rytm tego postępowania mógłby zostać w jakikolwiek sposób zaburzony, brak jest uzasadnionych podstaw do przedłużenia najsurowszego ze środków zapobiegawczych. Ten bowiem wykonywany być powinien jedynie na okres niezbędny.

*Przewodniczący: SSA Paweł Węgrzynek
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Mirosław Ziaja (spr.)*

7.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 lutego 2001r.**

II AKo 34-35/01

Art. 263 § 4 kpk, 403 kpk, 30 § 1 kpk

Aby mówić o skutecznym złożeniu wniosku przez sąd o przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania, w rozumieniu art. 263 § 4 kpk, warunkującym możliwość jego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny, niezbędne jest by wniosek ten miał nie tylko formę postanowienia, ale i by orzeczenie to wydane było przez sąd należycie obsadzony.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Mirosław Ziąja (spr.)*

8.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 lutego 2001r.**

II AKz 141- 142/01

Art. 253 § 1 kpk, 263 § 2 kpk

Grupowy charakter popełnionych przestępstw przemawia również za tym, że potrzeba przeprowadzenia wskazanych we wniosku prokuratora czynności mogących odnieść się tylko co do części podejrzanych nie dyskredytuje konieczności kontynuacji aresztu również co do innych.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja (spr.)
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Bożena Brewczyńska*

9.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 stycznia 2001r.**

II AKz 14/01

Art. 263 § 4 kpk

Z uzasadnienia:

Ani wniosek prokuratora, ani też zaskarżone postanowienie nie podaje dlaczego i ze względu na jakie okoliczności szczególne, śledztwa nie można było ukończyć w terminie trwania tymczasowego aresztowania i dlatego też uznać należy, że brak jest przesłanek z art. 263 kpk do przedłużenia tymczasowego aresztowania a zdaniem Sądu Apelacyjnego wystarczy dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania dozór Policji (art. 251 § 3 kpk).

*Przewodnicząca: SSA Wiesława Gawrońska
Sędziowie : SSA Marek Michniewski
SSA Paweł Węgrzynek (spr.)*

Nota: co prawda śledztwo zostało przedłużone na dalszy okres wykraczający poza czas tymczasowego aresztowania, jednak ta okoliczność nie jest przesłanką do przedłużenia czasu trwania tego środka.

10.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 lutego 2001r.**

II AKz 173/01

Art. 284 § 2 kpk, 459 § 2 kpk

W przepisie art. 284 § 2 kpk zawarto stwierdzenie, iż na postanowienie sądu wydane w trybie art. 282 § 2 kpk i art. 283 § 2 kpk przysługuje zażalenie, co dotyczy jedynie przypadku odwołania listu żelaznego, natomiast przepisy rozdziału 30 kpk nie przewidują możliwości zaskarżenia postanowienia sądu o wydaniu, czy też odmowie wydania listu żelaznego, a skoro tak to w myśl art. 459 § 2 kpk, który przewiduje możliwość wniesienia

zażalenia na inne postanowienia w wypadkach przewidzianych w ustawie, uznać należy, iż na postanowienie w przedmiocie listu żelaznego, zażalenie nie przysługuje, gdyż nie można tu stosować art. 252 § 1 kpk, albowiem list żelazny nie jest środkiem zapobiegawczym.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Marek Michniewski
SSA Paweł Węgrzynek (spr.)*

11.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 17 stycznia 2001r.**

II AKz 23-24/01

Art. 284 § 2 kpk, 459 § 2 kpk

- I. W przepisie art. 284 § 2 kpk zawarto stwierdzenie (novum w porównaniu z dkpk), iż na postanowienie sądu wydane w trybie art. 282 § 2 i 283 § 2 kpk przysługuje zażalenie, co dotyczy jedynie przypadku odwołania listu żelaznego, natomiast przepisy rozdziału 30 kpk nie przewidują możliwości zaskarżenia postanowienia sądu o wydaniu, czy też odmowie wydania listu żelaznego, a skoro tak, to w myśl art. 459 § 2 kpk, który przewiduje możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie co do środka zabezpieczającego (nie jest nim list żelazny) oraz inne postanowienia w wypadkach przewidzianych w ustawie - uznać należy, iż na postanowienie sądu w przedmiocie listu żelaznego zażalenie nie przysługuje.
- II. Natomiast odmiennie przedstawia się kwestia związana z zastosowanym w postanowieniu Sądu Okręgowego (obok listu żelaznego) poręczeniem majątkowym, które zalicza się do środków zapobiegawczych, stosowanych niezależnie od przepisów związanych z wydaniem podejrzanym listu żelaznego. W tym wypadku możliwość wniesienia przez strony zażalenia reguluje przepis art. 252 § 1 kpk.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Jolanta Śpiechowicz
SSA Marek Michniewski (spr.)*

12.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 grudnia 2000r.**

II AKa 296/00

Art. 391 kpk

Z uzasadnienia:

Wobec nie podjęcia awizowanej przesyłki w terminie, koniecznym było sprawdzenie, czy świadek nadal pod wskazanym adresem zamieszkuje, zaś w przypadku ustalenia, iż jest tam zameldowany, lecz w miejscu zamieszkania nie przebywa od dłuższego czasu, podjęć czynności zmierzające do ustalenia aktualnego miejsca jego pobytu. Dopiero wówczas, gdy nie dadzą rezultatu poszukiwania przez policję można uznać, iż zachodzi niemożność doręczenia wezwania.

*Przewodnicząca: SSA Grażyna Chart(spr.)
Sędziowie : SSA Jolanta Śpiechowicz
SSA Stanisław Raszka*

13.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 stycznia 2001r.**

II AKz 13/01

Art. 397 § 1 kpk

Przepis art. 397 § 1 kpk w porównaniu z przepisami Kodeksu postępowania karnego z 1969r. eliminuje możliwość zwrotu sprawy prokuratorowi celem rozszerzenia postępowania na czyny osób nie objętych oskarżeniem, na co trafnie wskazuje w zażaleniu prokurator, a z przesłanki w postaci „istotnych braków postępowania przygotowawczego” wymienionej w tym przepisie, wyłączone potrzeby poszukiwania dowodów.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Jan Dybek
SSA Jolanta Śpiechowicz (spr.)*

Nota: wydaje się, że wskazane wyżej stanowisko Sądu Apelacyjnego nadmiernie radykalnie zawęża interpretację pojęcia istotnych braków postępowania na gruncie przepisów art. 297 § 1 kpk, przez wyłączenie z niego potrzeby poszukiwania dowodów, przykładowo wymienionej

w przepisie art. 345 § 1 kpk jako taki brak, co może nie przystawać do konkretnych spraw i zawartych w nich indywidualnych układów procesowych.

14.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 lutego 2001r.**

II AKo 30/01

Art. 306 § 2 kpk, 540 § 1 kpk

Z uzasadnienia:

Postanowienie Sądu Rejonowego w T. wydane w oparciu o przepis art. 306 § 2 kpk nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 kpk. Zgodnie z obowiązującą procedurą karną początkiem postępowania sądowego jest chwila wniesienia do sądu aktu oskarżenia i dopiero wydane później prawomocne orzeczenia mogą ulec wzruszeniu w trybie wznowienia postępowania określonego w rozdziale 56 kpk.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : Barbara Suchowska
SSA Jolanta Spiechowicz (spr.)*

15.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 stycznia 2001r.**

II AKa 1/01

Art. 451 kpk

Skoro treść apelacji nie wskazuje na potrzebę przeprowadzenia na rozprawie apelacyjnej dowodów uzupełniających przewód sądowy, to uznać należało za wystarczający w rozprawie odwoławczej udział obrońcy oskarżonego, którego obecność jest zresztą obowiązkowa (art. 79 § 1 pkt 3 kpk).

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Stanisław Raszka
SSA Wiesława Gawrońska (spr.)*

14

16.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 stycznia 2001r.**

II AKa 5/01

Art. 451 kpk

Z uzasadnienia:

Wyrok powyższy zaskarżył apelacją tylko obrońca oskarżonego w części dotyczącej wymiaru kary.

Z uwagi na to, że stan faktyczny sprawy nie jest skomplikowany, oskarżony przyznał się do popełnienia przypisanych mu czynów i nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodów na rozprawie odwoławczej należało uznać, że na rozprawie wystarczający będzie udział obrońcy oskarżonego.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Wiesława Gawrońska
SSA Stanisław Raszka (spr.)*

17.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 grudnia 2000r.**

II AKz 503/00

Art. 618 kpk

1. Wykonywane przez Spółkę z o.o. Era GSM w niniejszej sprawie czynności ograniczyły się do przedstawienia tzw. bilingu rozmów, a zatem były informacją o korespondencji abonenta, zaś przekazywanie takich informacji dla potrzeb m.in. Sądu jest obowiązkiem podmiotu prowadzącego działalność w zakresie telekomunikacji.
2. Jakkolwiek koszty wydruków połączeń telefonicznych dokonywanych na żądanie prokuratury, czy też sądu nie zostały wyszczególnione w rozdziale 68 Kodeksu postępowania karnego, to jednak zauważyć należy, że katalog wydatków wymienionych w art. 618 kpk nie jest wyczerpujący, o czym świadczą ujęte w nim słowa „w szczególności...”.
3. Przedstawiony przez PTC Spółkę z o.o. Era GSM spis efektywnie poniesionych kosztów stanowi podstawę do zasądzenia na rzecz tego podmiotu gospodarczego wymienionej tam kwoty, którą tymczasowo wykląda Skarb Państwa.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Stanisław Raszka
SSA Barbara Suchowska (spr.)*

15

18.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 stycznia 2001r.**

II AKz 514/00

Art. 619 § 1 kpk

Zasądzone w wyrokach wydatki z tytułu obrony z urzędu należą do tych, które wykłada Skarb Państwa tymczasowo (art. 619§ 1 kpk), a więc oznacza to co innego, niż ponoszenie kosztów, które ma charakter ostateczny, zależny w przedmiotowej sprawie od wyniku postępowania.

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku należności świadków i nie ma w sprawie znaczenia charakter i dowodowe znaczenie składanych przez nich zeznań.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Jan Dybek
SSA Jolanta Śpiechowicz (spr.)*

19.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 13 grudnia 2000r.**

II AKz 483/00

Koszty zastępstwa adwokackiego

Dokonanie takiej czynności jak złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku jest typową czynnością obrońcy przed sądem I instancji, podobnie jak i złożenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia tego wniosku, a z kolei złożenie zażalenia w przypadku nieuwzględnienia wniosku jest pochodną powyższych czynności, rodzącą się w sytuacji nieuwzględnienia wniosku. Wymienione czynności w sposób oczywisty mieszczą się w pojęciu „obrona przed sądem pierwszej instancji”, a takim pojęciem posługuje się § 16 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1997r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, określając stawki minimalne wynagrodzenia należnego obrońcy.

Powołane rozporządzenie nie zawiera natomiast żadnych przepisów szczególnych przewidujących dodatkowe opłaty związane ze składaniem przez obrońcę zażalenia. Stąd też należne za te czynności wynagrodzenie zawiera się w zasądzonych już przez sąd orzekający kosztach obrony oskarżonej w postępowaniu przed Sądem Okręgowym.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie : SSA Barbara Suchowska
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

16

PRAWO KARNE WYKONAWCZE

1.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 marca 2001r.**

II AKz¹ 146/01

Art. 77 § 1 kpk

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem sądu penitencjarnego, że praktycznym byłoby udzielenie skazanej, w związku z jej chorobą, mimo braku jednoznacznie pomyślnej prognozy, warunkowego przedterminowego zwolnienia, aby nie było konieczności dodatkowego obciążania zakładu karnego wysokimi kosztami jej leczenia. Taki sposób argumentacji w żadnej mierze nie przystaje do okoliczności poświadczonych w przepisach art. 77 § 1 kk umożliwiających skorzystanie z wymienionego tam dobrodziejstwa.

Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja

ZAPYTANIA PRAWNE SĄDU APELACYJNEGO

1.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 grudnia 2001r.**

II AKa 350/00

Czy przy zbiegu skazań na kary pozbawienia wolności, z których wykonanie jednej z nich zostało warunkowo zawieszona i braku warunków określonych w art. 69 kk, ma zastosowanie zakaz pogarszania sytuacji prawnej skazanego przy orzekaniu kary łącznej w wyroku łącznym.

*Przewodnicząca: SSA Barbara Misztalska
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska(spr.)
SSA Mirosław Ziąja*

17

2.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 lutego 2001r.**

II AKz¹ 97/01

Czy cofnięcie przez skazanego wniosku, którym zainicjował postępowanie o warunkowe zwolnienie uprawnia sąd penitencjarny do odstąpienia od merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie tego postępowania.

Przewodnicząca: SSA Wiesława Gawrońska

II.

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

1.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 czerwca 2000r.**

I ACa 287/00

Przepisy o ochronie znaków towarów zawarte w ustawie z dnia 31 stycznia 1985r. o znakach towarowych (Dz.U.Nr 5,poz.17 ze zm.) są przepisami szczególnymi w stosunku do ustawy z 16 kwietnia 1993r. o zwalczeniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U.Nr 47, poz. 211).

Z uzasadnienia:

....Powodowie prowadzący działalność w formie spółki cywilnej o nazwie „Expert” w Łodzi wnieśli o zakazanie pozwanej naruszania prawa do znaku towarowego „Expert” poprzez zaniechanie używania nazwy „Ekspert” w świadczeniu usług w zakresie obrotu nieruchomościami i doradztwa prawnego oraz posługiwania się tą nazwą w środkach masowego przekazu w celu reklamy...

Sąd Okręgowy w Katowicach powództwo oddalił a Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną, zważając, co następuje:

...W myśl art. 19 ustawy o znakach towarowych przesłankami naruszenia prawa z rejestracji znaku towarowego jest używanie znaku w sposób stwarzający niebezpieczeństwo

wprowadzenia odbiorców w błąd co do pochodzenia towarów, bezprawność użycia znaku towarowego.

Ustawa ta nie zawiera szczegółowych kryteriów ustalania podobieństw. Wykształciły je orzecznictwo i nauka prawa. Znak, którego dotyczy niniejsza sprawa, jest znakiem słowno-graficznym, przy czym żądanie ochrony dotyczy elementu tego znaku w postaci słownej. Podobieństwo w tej sytuacji ocenia się na płaszczyźnie wizualnej i fonetycznej.

Nie budzi zastrzeżeń stanowisko Sądu Okręgowego, że brak jest podobieństwa graficznego wobec odmienności formy i koloru użytych czcionek oraz pisowni słowa. Istnieje natomiast zbieżność fonetyczna. Przy ustalaniu czy zachodzi niebezpieczeństwo wprowadzenia odbiorcy w błąd co do pochodzenia towaru (usługi) zbieżność fonetyczna w elemencie oznaczenia – w ocenie Sądu Orzekającego – nie może pomijać elementu graficznego. W przedmiotowej bowiem sprawie zbieżność fonetyczna doznaje neutralizacji na płaszczyźnie graficznej.

Biorąc zaś pod uwagę oddziaływanie znaku na odbiorcę, to rodzaj świadczonych usług wymaga dalszej indywidualizacji świadczącego usługę poprzez podanie danych adresowych firmy, a w odniesieniu do przedsiębiorców będących osobami fizycznymi ich nazwisk i nazw firm. Stąd niebezpieczeństwo wprowadzenia w błąd nie zawiera elementu podobieństwa. Tym bardziej, że z oceny należy wyłączyć przypadki normalnego błędu. Chodzi bowiem o odbiorcę, który dołoży staranności wymaganej przez elementarną ostrożność.

Nadto znak, który jako słowo jest w powszechnym użyciu dla oznaczenia osoby doświadczonej, biegłego, rzeczoznawcy, może być chronione w zaistniałych warunkach w zakresie formy przedstawieniowej, użytej jako całość. Słowo będące w powszechnym zastosowaniu nie może być uznane za silnie oddziaływujące na odbiorcę. W konsekwencji nie zachodzi również bezprawność działania.

Z tych względów, z racji braku spełnienia przesłanek udzielenia ochrony z mocy art. 19 ustawy o znakach towarowych rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego Sąd Apelacyjny uznaje za prawidłowe i w tym zakresie zarzut naruszenia prawa materialnego za niezasadny.

Nie podziela również Sąd Apelacyjny zarzutu naruszenia art. 23 k.c. oraz art. 5 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. W literaturze prawniczej oraz orzecznictwie prezentowany jest pogląd, który aprobuje Sąd Apelacyjny w przedmiotowej sprawie, że znak towarowy jako dobro prawne o charakterze wyłącznie majątkowym nie podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. oraz, że przepisy o ochronie znaków towarowych zawarte w ustawie z dnia 31 stycznia 1985r. o znakach towarowych są przepisami szczególnymi w stosunku do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji...

Okoliczności faktyczne przytoczone w uzasadnieniu pozwu do żądania określonego w pkt 1 i 2 w sposób jednoznaczny wskazują, że swoje roszczenie powodowie wywodzą rejestracji znaku towarowego.

Zatem dokonali wyboru regulacji w oparciu, o którą dochodzą ochrony. Jednocześnie fakt zarejestrowania znaku towarowego wykluczył stosowanie w omawianym zakresie przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

*Przewodnicząca: SSA Zofia Kawińska-Szwed(spr.)
Sędziowie : SSA Ewa Tkocz
SSA Janina Marek*

Poniżej publikujemy dwa orzeczenia dotyczące oznaczenia statio fisci Skarbu Państwa na tle roszczeń wynikających z różnych okoliczności faktycznych.

2.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 7 lipca 2000r.**

I ACa 407/00

Z uzasadnienia:

...Zarzuty skarżącego sprowadzające się do kwestionowania legitymacji biernej w sprawie są bezzasadne. Stroną pozwana jest w niniejszym procesie Skarb Państwa a nie Urząd Skarbowy. Niezależnie więc od określenia statio fisci legitymacja Skarbu Państwa będzie aktualna.

Rację ma natomiast skarżący, że obowiązek dbania, by Skarb Państwa był reprezentowany przez właściwą państwową jednostkę organizacyjną, a czynności procesowe podejmowane przez organ tej jednostki należy - do Sądu orzekającego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego z tego obowiązku Sąd Okręgowy wywiązał się w sposób należyty, gdyż w sposób prawidłowy oznaczył, że statio fisci Skarbu Państwa jest Urząd Skarbowy w Pszczynie...

... Wprawdzie Sąd Okręgowy stwierdził, że karę konfiskaty mienia wykonał Urząd Likwidacyjny, który uległ zniesieniu ustawą z dnia 20 kwietnia 1950r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej, następnie obowiązki te wykonywały wydziały finansowe rad narodowych, a wreszcie urzędy skarbowe – lecz nie oznacza to, że Sąd Okręgowy konstruował ciąg następstwa prawnego po urzędach likwidacyjnych. Wszystkie te urzędy były jedynie reprezentantami ciągle tego samego Skarbu Państwa w zakresie wykonywania

kar przepadku i konfiskaty mienia osób skazanych prawomocnym wyrokiem karnym.

Również w aktualnym stanie prawnym, a to zgodnie z art. 188 kodeksu karnego wykonawczego organem wykonującym środek karny przepadku przedmiotów, jest urząd skarbowy. Ponieważ skonfiskowane gospodarstwo rolne położone jest w Pawłowicach, czyli w obszarze działania Urzędu Skarbowego w Pszczynie, ten Urząd zgodnie z art. 67 § 2 k.p.c. stanowi statio fisci pozwanego Skarbu Państwa.

*Przewodnicząca: SSA Iwona Wilk
Sędziowie : SSA Lucjan Nowak (spr.)
del.SSO Lucyna Salachna*

3.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 grudnia 2000r.**

I ACa 886/00

Z uzasadnienia:

.... W pierwszej kolejności należy rozważyć zarzut dotyczący błędnego określenia statio fisci Skarbu Państwa albowiem zasadność tego zarzutu skutkuje nieważnością postępowania, co zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. Sąd II instancji bierze pod uwagę w granicach zaskarżenia. Sąd Okręgowy uznał, że statio fisci Skarbu Państwa - w oparciu o art. 23 ust. 1 pkt 8 ustawy z 21 lipca 1997r. o gospodarce nieruchomościami (w brzmieniu nadanym przez art. 137 pkt 13 ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej związku z reformą ustrojową państwa) - jest Starosta Powiatu w Wodzisławiu Śląskim.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego stanowisko to jest błędne. Apelacja trafnie zarzuca, że powódki odzyskały swoją nieruchomości w 1996r. Nie można zatem było uznać, że w dniu 1 stycznia 1999r. wchodziła ona w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa.

Definicja zasobu nieruchomości Skarbu Państwa zawarta została w art. 4 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie z tym przepisem przez zasób nieruchomości Skarbu Państwa należy rozumieć nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa, nie oddane: w użytkowanie wieczyste, w trwały zarząd oraz nie obciążone prawem użytkowania. Z powyższego wynika, że wymogiem pozytywnym jest to, aby była to nieruchomość stanowiąca własność Skarbu Państwa. Tymczasem właścicielkami przedmiotowej nieruchomości są i były powódki. Bez wątpienia nieruchomość ta nie wchodzi więc w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa.

Regulacja art. 23 pkt 8 ustawy o gospodarce nieruchomościami oznacza, że starosta wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej jest statio fisci Skarbu Państwa w sądowych postępowaniach cywilnych, procesowych i nieprocesowych, w tym wieczystoksięgowych. Z tym jednak zastrzeżeniem, że postępowania te dotyczą spraw związanych z gospodarowaniem zasobem nieruchomości Skarbu Państwa. Skoro zaś przedmiotowa nieruchomość ani w dniu 1 stycznia 1998r., ani w dniu 1 stycznia 1999r. nie wchodziła do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, to w niniejszym postępowaniu starosta nie może być statio fisci Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 67 § 2 k.p.c. za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, lub organ jednostki nadrzędnej. Należy zatem odpowiedzieć na pytanie: z którą jednostką organizacyjną wiąże się dochodzone roszczenie?

Kryteria państwowej jednostki organizacyjnej w rozumieniu art. 67 § 2 k.p.c. w pierwszym rzędzie spełniają organizacje tworzące administrację rządową.

Na administrację rządową składają się organy centralne i terenowe. Zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o administracji rządowej w województwie z dnia 5 czerwca 1998r. (Dz.U.Nr 91, poz. 577 wojewoda jest reprezentantem Skarbu Państwa, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Z powyższego unormowania wynikają dwa wnioski; po pierwsze określenie „ jest reprezentantem Skarbu Państwa” oznacza, że chodzi o upoważnienie do podejmowania czynności prawnych w sferze prawa materialnego, jak i czynności procesowych – jako statio fisci Skarbu Państwa w postępowaniu cywilnym; po drugie, z odrębnych ustaw ma wynikać zakres reprezentacji i jej zasady. To stwierdzenie należy traktować jako wskazówkę przy rozstrzygnięciu kwestii, czy i w jakim zakresie wojewoda może być uznany za statio fisci Skarbu Państwa. Takimi odrębnymi ustawami zawierającymi unormowania o których mowa wyżej są dla przykładu przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (art. 23 ust. 2, art. 14 ust. 5 , art. 23 ust.1 pkt 7, art. 34 ust.6, art. 37 ust.3, art. 45 ust. 6, art.68 ust. 1).

Reprezentacja wojewody wynika też wprost z art.65 ust.1 ustawy z dnia 21 stycznia 2000r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U.Nr 12, poz. 138). Brak jest natomiast ustawy, która upoważniałaby wojewodę do reprezentowania Skarbu Państwa w sprawach o odszkodowanie, w których podstawa roszczenia wynika z przepisu art. 160 § 1 k.p.a. Tak więc również Wojewoda Śląski nie może w niniejszej sprawie być statio fisci Skarbu Państwa. Wynika z tego, że statio fisci Skarbu Państwa w rozpatrywanej sprawie będzie centralny organ administracji rządowej.

Z dniem 1 kwietnia 1999r. weszła w życie ustawa z dnia 4 września 1997r. o działach administracji rządowej (Dz.U. Nr 82,poz. 928 z 1999r.), w której określono zakresy działań administracji rządowej oraz właściwość ministra kierującego danym działem Na użytek niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie ma dział Skarbu Państwa. Zgodnie z art. 25 ust.1 dział ten obejmuje między innymi ochronę interesów Skarbu Państwa – z wyjątkiem spraw, które

na mocy odrębnych przepisów przypisane są innym działom. Zgodnie zaś z art. 25 ust. 2 w tym właśnie zakresie Minister właściwy dla Skarbu Państwa – reprezentuje Skarb Państwa z uwzględnieniem przepisów odrębnych. Przepis ten stał się przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 15 sierpnia 1999r. I CKN 83/99 (OSNC 1/2000 poz. 18). Sąd Najwyższy stwierdził między innymi, że interpretując przepisy art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 września 1997r. należy przyjąć, że zakres uprawnień Ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa do reprezentowania Skarbu Państwa określony został szeroko i bynajmniej nie ogranicza się tylko do sporów związanych z gospodarowaniem mieniem państwowym, gdyż jest to tylko jedna z ustawowych płaszczyzn objętych zakresem działania tegoż Ministra. Z przepisu art. 25 ust. 1 i 2 ustawy wynika, że ustawodawca objął zakresem reprezentacji Skarbu Państwa wykazywanej przez Ministra ds. Skarbu Państwa także wszelkie sprawy dotyczące ochrony interesów Skarbu Państwa, za wyjątkiem jedynie tych spraw, które na mocy odrębnych przepisów przypisane są innym działom.

Sąd Apelacyjny w uregulowaniach ustawy z dnia 4 września 1997r. o działach administracji rządowej nie dopatrył się odrębnego przepisu przemawiającego za przyjęciem, by problematyka odszkodowań wynikających z treści art. 160 § 1 kpa została przypisana innym działom administracji rządowej.

Reasumując, w niniejszej sprawie statio fisci Skarbu Państwa – to Minister Skarbu Państwa. Ponieważ do tej pory jako statio fisci Skarbu Państwa występował Starosta, to oznacza, że pozwany Skarb Państwa był pozbawiony możliwości obrony swych praw – art. 379 pkt 5 k.p.c. , tym samym postępowanie przed Sądem Okręgowym dotknięte jest w całości nieważnością....

*Przewodnicząca: SSA Barbara Kurzeja
Sędziowie : SSA Stanisława Kalus
SSA Lucjan Nowak(spr.)*

4.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 września 2000r.**

I ACa 457/00

Umowa przelewu wierzytelności zawarta wbrew zastrzeżeniu umownemu wyłączającemu możliwości cesji bez zgody dłużnika nie powoduje automatycznie nieważności przelewu, lecz tzw. bezskuteczność zawieszoną, dopóki dłużnik nie wyrazi zgody na przelew, lub odmówi jego potwierdzenia.

*Przewodnicząca: SSA Bogumiła Ustjanicz
Sędziowie : SSA Zofia Kołaczyk(spr.)
SSA Stanisława Kalus*

5.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 listopada 2000r.**

I ACa 688/00

Nadawca nie może skutecznie domagać się zakazania rozpowszechniania programu przez operatora telewizji kablowej, jeżeli reemisja jest dokonywana równocześnie i integralnie z nadaniem pierwotnym.

Z uzasadnienia:

... Pozwana jest operatorem sieci telewizji kablowej i w swej sieci rozpowszechnia kanał

tematyczny „Eurosport” (nadawany przez powoda)... w sposób równoczesny i integralny z nadaniem pierwotnym.

Takie zachowanie pozwanej jest dozwolone, przewidziane przepisem art. 24 ust. 3 ustawy z 4 lutego 1994 o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.Nr 24, poz. 83 ze zm.), który to przepis wprowadza licencję ustawową, stanowiąc wyjątek od wyłącznego uprawnienia i bezwzględnego prawa decydowania o publicznym rozpowszechnianiu dzieł nadawanych drogą radiowo-telewizyjną.

Przepis ten wprowadza istotne ograniczenie praw tak twórców, jak i podmiotów praw pokrewnych, zwłaszcza organizacji radiowo-telewizyjnych, którym zgodnie z art. 97 prawa autorskiego przysługuje prawo zakazania nadawania przez inną organizację radiowo-telewizyjną. W ramach licencji ustawowej operator sieci telewizji kablowej może więc bez zgody nadawcy dokonać reemisji programu, z tym oczywiście tylko zastrzeżeniem, że musi to być nadanie równoczesne i integralne z nadaniem pierwotnym.

Zatem strona pozwana, korzystając z dobrodziejstwa licencji ustawowej, reemituje kanał „Eurosport”, którego nadawcą pierwotnym jest powodowa organizacja telewizyjna w sposób zgodny z prawem, czyli działalność pozwanej jest legalna.

Przepis art. 24 ust.3 prawa autorskiego chroni nadawcę w ten sposób, że przewiduje na jego rzecz zapłatę wynagrodzenia przez operatora sieci telewizji kablowej.

Brak zapłaty wynagrodzenia nie powoduje jednak utraty praw z licencji ustawowej, gdyż przepisy prawa autorskiego nie przewidują tego rodzaju sankcji, ani też nie przyznają tego rodzaju uprawnienia nadawcy pierwotnemu.

Oznacza to więc, że brak zapłaty wynagrodzenia rodzi po stronie uprawnionego nadawcy roszczenie o jego zapłatę, którego to roszczenia może także dochodzić na drodze sądowej, lecz nie powoduje powstania roszczenia o zakaz reemisji, gdyż sama reemisja jest nadal dopuszczalna i legalna.

Nie ulega więc wątpliwości, że nie może powód żądać zakazania pozwanej rozpowszechniania w swej sieci telewizji kablowej kanału „Eurosport” na podstawie przepisów prawa autorskiego, ale także i na podstawie przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – skoro reemisja kanału „Eurosport” jest legalna w ramach licencji ustawowej.

Nowelizacja prawa autorskiego dokonana ustawą z 9 czerwca 2000r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. Nr 53, poz. 637) nie zmienia wyżej przytoczonego stanu prawnego.

Nie można podzielić poglądu tak Sądu I instancji, jak i apelującego, co do tego by brak zapłaty należnego wynagrodzenia na rzecz uprawnionego stanowił czyn nieuczciwej konkurencji jako sprzeczny z dobrymi obyczajami (art. 3 ust.1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji).

Umknęło bowiem uwagi tak Sądu I instancji jak i strony, że nie każde zachowanie naruszające dobre obyczaje (niewątpliwie dobrym obyczajem jest spłata długu przez dłużnika) może być uznane za czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust.1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Dyspozycją art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji objęte są bowiem tylko te czyny sprzeczne z dobrymi obyczajami, które zagrażają lub naruszają interes innego przedsiębiorcy, przy czym nie należy zapominać o tym, że ustawa reguluje zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej (art. 1 ustawy), co oznacza, iż przepisy tej ustawy znajdują zastosowanie w stosunkach między konkurującymi ze sobą na rynku przedsiębiorcami.

Tego rodzaju relacje między powodem a pozwaną nie zachodzą, gdyż obaj przedsiębiorcy nie są konkurentami w prowadzonej działalności gospodarczej, skoro powód jest nadawcą jako organizacja telewizyjna a pozwana jest operatorem sieci telewizji kablowej

i w istocie rzeczy jest nabywcą produktu powoda.

Nie można więc w relacjach między stronami braku zapłaty wynagrodzenia należnego powodowi traktować jako czynu nieuczciwej konkurencji, ponieważ brakuje między stronami właśnie współzawodniczenia na rynku, a zatem brakuje tego elementu z art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji polegającego na zagrożeniu bądź naruszeniu interesu innego przedsiębiorcy.

W tej sytuacji brak zapłaty wynagrodzenia stanowi tylko niewykonanie ustawowego obowiązku przez operatora sieci telewizji kablowej a wystarczającą ochronę nadawcy stanowią przepisy art. 24 ust.3 prawa autorskiego....

*Przewodnicząca: SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie: SSA Edward Prześląński
SSA Iwona Wilk (spr.)*

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 29 listopada 2000r.

I ACa 828/00

Do uznania, że pełnomocnictwo rodzajowe upoważniało do podjęcia konkretnej czynności prawnej nie jest wystarczające, że udzielający pełnomocnictwa nie wykluczył dokonania przez pełnomocnika określonej czynności prawnej. Niezbędne jest bowiem pozytywne ustalenie, że do dokonania danej czynności prawnej pełnomocnik został upoważniony.

Z uzasadnienia:

....Powód uległ wypadkowi komunikacyjnemu, w wyniku, którego doznał ciężkich obrażeń ciała. W związku z likwidacją szkody (*przez ubezpieczyciela – dop. M.D*) powód udzielił pełnomocnictwa do „dochodzenia... roszczeń odszkodowawczych z tytułu wypadku komunikacyjnego...”. Było to więc pełnomocnictwo ogólne obejmujące umocowanie do czynności zwykłego zarządu(zdanie pierwsze art.98 k.c.).

Do zawarcia ugody niezbędne było pełnomocnictwo rodzajowe lub szczególne. Pełnomocnictwo rodzajowe winno określać rodzaj czynności, do dokonania których pełnomocnik jest upoważniony. Winno zatem określać rodzaj czynności prawnych, które pełnomocnik może dokonać. Nie wystarczy podanie przedmiotu objętego umocowaniem. O ile rodzaj czynności nie jest w pełnomocnictwie określony w sposób wyraźny, to dla ustalenia rzeczywistej woli reprezentowanego mają zastosowanie reguły interpretacyjne dotyczące tłumaczenia oświadczeń woli, a wynikające z art. 56 i 65 k.c.

Mając na uwadze powyższe wywody Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska Sądu Okręgowego, że ... XY... była upoważniona do zawarcia w imieniu powoda ugody dotyczącej roszczeń związanych z wypadkiem, a zwłaszcza ugody, w której powód zrzekłby się wszystkich dalszych roszczeń i czuł się zadowolony w całości kwotą określoną w ugodzie...

Do uznania, że pełnomocnictwo rodzajowe upoważniało do podjęcia konkretnej czynności prawnej nie jest wystarczające to, że udzielający pełnomocnictwa nie wykluczył dokonania przez pełnomocnika określonej czynności prawnej. Niezbędne jest ustalenie pozytywne, że do dokonania takiej czynności pełnomocnik został upoważniony.

Materiał dowodowy sprawy nie zezwala na przyjęcie, że powód upoważnił ..XY... do zawarcia ugody pozasądowej. Dlatego zawarta przez nią ugoda jako dokonana z przekroczeniem zakresu umocowania dla swej ważności musiałaby być potwierdzona przez powoda (art.103 k.c.)

*Przewodnicząca: SSA Elżbieta Haczewska
Sędziowie: SSA Helena Bucka(spr.)
SSA Edward Przestański*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 14 marca 2001r

I ACa 51/01

Członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponosi – na podstawie art. 192 § 1 kh – solidarną odpowiedzialność ze współnikiem, który otrzymał bezpodstawną wypłatę. Odpowiedzialności tej nie wyłącza okoliczność, że wypłaty dokonano na podstawie uchwały zgromadzenia współników, jeżeli członek zarządu nie zaskarżył uchwały do sądu w oparciu o przepis art. 240 kh.

*Przewodnicząca: SSA Monika Dembińska (spr.)
Sędziowie: SSA Roman Sugier
SSA Mieczysław Brzdąk*

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 14 marca 2001r

I ACa 1168/00

Wspólnik spółki cywilnej nie może uchylić się od odpowiedzialności przewidzianej w art. 864 k.c. powołując się na postanowienia umowy spółki cywilnej, zaliczając daną czynność do czynności przekraczających zakres zwykłych czynności spółki cywilnej, gdy nie poinformowano wierzyciela o treści umowy przed dokonaniem czynności a przy zastosowaniu obiektywnych kryteriów, czynność taką należałoby zakwalifikować do zakresu zwykłych czynności w rozumieniu art. 865 § 2 k.c.

*Przewodnicząca: SSA Monika Dembińska (spr.)
Sędziowie: SSA Janina Marek
SSA Mieczysław Brzdąk*